

Wyrok z dnia 4 lipca 2001 r.

I PKN 565/00

Nabycie przez nauczyciela mianowanego prawa do odprawy emerytalnej nie wyłącza uzyskania przez niego odprawy z tytułu rozwiązania stosunku pracy z przyczyn organizacyjnych leżących po stronie szkoły (art. 87 oraz art. 20 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela, jednolity tekst: Dz.U. z 1997 r. Nr 56, poz. 357 ze zm.).

Przewodniczący SSN Kazimierz Jaśkowski (sprawozdawca), Sędziowie: SN Jadwiga Skibińska-Adamowicz, SA Kazimierz Josiak.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 4 lipca 2001 r. sprawy z powództwa Alicji W. i Elżbiety W. przeciwko Szkole Podstawowej im. S.P. w Ł. o odprawę, na skutek kasacji strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bydgoszczy z dnia 20 marca 2000 r. [...]

o d d a l i ł kasację i zasądził od pozwanej kwoty po 375 zł na rzecz każdej z powódek tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.

U z a s a d n i e

Pozwana Szkoła Podstawowa im. S.P. w Ł., w sprawie z powództwa Alicji W. i Elżbiety W. o odprawy, wniosła kasację od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bydgoszczy z dnia 20 marca 2000 r. [...]. Zaskarżonym wyrokiem zmieniono wyrok Sądu pierwszej instancji - oddalający powództwo - i zasądzone na rzecz powódek sześciomiesięczne odprawy na podstawie art. 20 ust. 1 oraz ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (jednolity tekst: Dz.U. z 1997 r. Nr 56, poz. 357 ze zm. w brzmieniu obowiązującym przed wejściem w życie ustawy nowelizującej z dnia 18 lutego 2000 r., Dz.U. Nr 19, poz. 239). Sąd pierwszej instancji oddalił powództwo ze względu na ustalenie, iż oświadczenia woli powódek, składane pracodawcy w maju i czerwcu 1999 r., są wnioskami o rozwiązanie stosunku pracy na podstawie art. 23 ust. 1 Karty Nauczyciela, łączącymi się z ich

przejściem na emeryturę. Sąd Okręgowy, biorąc pod uwagę w szczególności toczące się wówczas rozmowy między stronami o przejściu powódek w stan nieczynny uznał, że powódki złożyły wnioski o rozwiązanie stosunku pracy na podstawie art. 20 ust. 1 Karty Nauczyciela. Przysługują im zatem odprawy przewidziane w art. 20 ust. 2 tej ustawy.

W kasacji pozwana zarzuciła naruszenie art. 20 ust. 2 Karty Nauczyciela polegające na tym, że przewidziana w tym przepisie odprawa została zasądzona na rzecz powódek, mimo że wносиły one o rozwiązanie stosunku pracy z powodu przejścia na emeryturę, a nie w związku z przyczynami organizacyjnymi określonymi w art. 20 ust. 1 tej ustawy. Należała im się zatem tylko odprawa emerytalna z art. 87 ust. 2 Karty Nauczyciela.

Powódki wniosły o oddalenie kasacji i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest nieuzasadniona. Jak wynika z art. 20 ust. 1 Karty Nauczyciela, w brzmieniu obowiązującym w spornym okresie, w razie zaistnienia wymienionych w nim przyczyn organizacyjnych leżących po stronie szkoły, jej dyrektor przenosi nauczyciela w stan nieczynny lub, na wniosek nauczyciela, rozwiązuje z nim stosunek pracy. Natomiast według art. 23 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 pkt 1 tej ustawy stosunek pracy z nauczycielem mianowanym ulega rozwiązaniu na wniosek nauczyciela, z końcem roku szkolnego, po uprzednim złożeniu przez nauczyciela trzymiesięcznego wypowiedzenia. Treść tych przepisów, zawartych w art. 23 Karty Nauczyciela jest mało zrozumiała, jednakże wyjaśnianie tych wątpliwości nie jest konieczne do rozstrzygnięcia sprawy. W kasacji nie podniesiono bowiem zarzutów naruszenia przepisów postępowania cywilnego (art. 393 pkt 2 KPC), a tylko w ten sposób pozwana mogłaby zwalczać ustalenie Sądu Okręgowego, że powódki złożyły wniosek z art. 20 ust. 1 Karty Nauczyciela. Sąd Najwyższy rozpoznaje sprawę w granicach kasacji, a z urzędu bierze pod uwagę jedynie nieważność postępowania, przy czym granice kasacji wyznaczają - między innymi - podstawy kasacyjne (art. 393³ w związku z art. 393¹¹ KPC w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2000 r.). Oznacza to, że Sąd Najwyższy jest związany stanem faktycznym ustalonym przez Sąd Okręgowy. Skoro Sąd ten ustalił, że z powódkami rozwiązano stosunki pracy na ich wnioski na

podstawie art. 20 ust. 1 Karty Nauczyciela, to zarzut naruszenia art. 20 ust. 2 jest bezzasadny. Przepis ten stanowi bowiem, że nauczycielowi mianowanemu (a nominacja była podstawą zatrudnienia powódek), z którym rozwiązano stosunek pracy z przyczyn określonych w art. 20 ust. 1, przysługuje odprawa w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego.

Także nabycie przez powódki prawa do odpraw emerytalnych na podstawie art. 87 Karty Nauczyciela nie uzasadnia poglądu, iż jest to przeszkoda w uzyskaniu przez nie odpraw z art. 20 ust. 2 tej ustawy. Pogląd ten uzasadniono w kasacji twierdzeniem, że odprawa z art. 20 ust. 2 Karty Nauczyciela przysługuje nauczycielowi tylko wtedy, gdy rozwiązano z nim stosunek pracy wyłącznie z przyczyn określonych w ust. 1 tego artykułu, a powódki zamierzały przejść na emeryturę i z tego względu wnosili o rozwiązanie stosunku pracy. Zarzut ten nie może być uwzględniony, gdyż ze stanu faktycznego ustalonego przez Sąd Okręgowy wynika, że powódki wnosili o rozwiązanie stosunku pracy na podstawie art. 20 ust. 1 Karty Nauczyciela i dlatego po rozwiązaniu tych stosunków nabyli prawo do odprawy z art. 20 ust. 2 tej ustawy. Jeżeli w dacie rozwiązania stosunku pracy spełniały one warunki do przejścia na emeryturę i skorzystały z tego prawa, to nabyły prawo do odprawy emerytalnej z art. 87 Karty Nauczyciela. Oba rodzaje odpraw (z art. 20 ust. 2 i art. 87 Karty Nauczyciela) są niezależnymi od siebie świadczeniami, przysługującymi w razie spełnienia odmiennego typu warunków, a brak jest przepisów przewidujących zaliczenie jednego świadczenia na poczet drugiego. Jeżeli pracownik spełnia warunki do uzyskania dwóch różnych świadczeń, to nabywa do nich prawo, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Także po nowelizacji Karty Nauczyciela ustawą z dnia 18 lutego 2000 r., jeżeli spełnione są warunki z art. 20 ust. 1 oraz z art. 87 tej ustawy, to nauczyciel nabywa prawo do obu odpraw.

Z tych względów na podstawie art. 393¹² i art. 98 KPC orzeczono jak w sentencji.

=====